

УДК 796.063.4

*Валерій МЕЛЬНИК, Ніна КУДРІНА***Результати участі національних збірних команд
на Іграх Олімпіад***Львівський державний університет фізичної культури
(м. Львів)*

Анотація. З'ясовано, що вищий рівень змагань передбачає складніші умови відбору для попадання у фінальну частину змагань, оскільки з підвищенням рангу зменшується кількість команд у фінальній частині. Визначено територіальне представництво на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад серед жіночих національних збірних команд.

Ключові слова: Ігри Олімпіад, жіночі збірні команди, фінальні частини.

Актуальність. Гандбол – одна з традиційних командних спортивних ігор, яка упродовж свого розвитку зазнавала змін, пов'язаних із потребами підвищення видовищності та збільшення кількості залучених до тренувальної і змагальної діяльності осіб [2, 4, 7].

Рівень результатів українських спортсменів з гандболу за останні десятиріччя значно знизився [2, 3, 5, 6]. Причиною цього є низка об'єктивних чинників, серед них зростання конкуренції на світовій арені, відсутність урахування в підготовці сучасних тенденцій змагальної діяльності, незадовільне науково-методологічне обґрунтування змін системи підготовки спортсменів при переході від одного до іншого етапу багаторічної підготовки тощо [1, 4, 5, 7].

Більшість фахівців зазначають, що змагання є вищою формою інтегральної підготовки, що опирається на сформовані взаємозв'язки між компонентами підготовленості гандболістів [3, 5, 8].

Мета дослідження – визначити територіальне представництво на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад серед жіночих національних збірних команд.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку гандболу членами Європейської федерації гандболу є 52 країни, Міжнародної

федерації гандболу – 197 країн, а членами Міжнародного олімпійського комітету – 205. Такі змагання, як чемпіонати Європи, чемпіонати світу та олімпійський турнір з гандболу відбуваються в декілька етапів.

Згідно з регламентами про проведення зазначених змагань, до фінальної частини може потрапити лише певна кількість команд, що і зумовлює системи відбору на ці міжнародні гандбольні форуми. Так, на чемпіонат Європи потрапляє 16 найкращих команд, тобто 30 % від загальної кількості членів Європейської федерації гандболу. У фінальних стадіях чемпіонатів світу бере участь 24 команди, що становить близько 12% від загальної кількості членів Міжнародної федерації гандболу. Що стосується олімпійського турніру з гандболу, то в ньому бере участь 12 команд, тобто 6% команд від кількості країн, де існує гандбол. Зазначені показники свідчать про те, що команда, яка має наміри взяти участь у фінальній частині, має пройти достатньо складні етапи відбору.

На першому етапі нашого дослідження було вивчено протоколи фінальних частин чемпіонатів світу, чемпіонатів Європи та олімпійського турніру серед національних жіночих збірних команд з гандболу за період з 2008 року по 2015 рік (чемпіонати Європи 2008, 2010, 2012, 2014 рр., чемпіонати світу 2009, 2011, 2013, 2015 рр., олімпійські турніри з гандболу Ігор Олімпіад 2008, 2012 рр.).

Як свідчить аналіз зазначених документальних матеріалів, у фінальних частинах європейських гандбольних форумів бере участь 16 команд; у фінальних частинах світових чемпіонатів – 24, з них 2009 р. 11 команд представляло Європу, що становило 46% від загальної кількості команд-учасниць фінальної частини, у 2011 та 2013 р. по 12 команд, що становило 50% від всіх учасників, а 2015 р., ці показники становили 13 команд та відповідно 24% від загальної кількості команд (табл. 1).

Що стосується змагань з гандболу серед жіночих команд на Іграх Олімпіад, то тут кількісні показники європейського представництва менші від чемпіонатів Європи та світу, що обумовлено меншою загальною кількістю команд на турнірі, а відсоткові показники дещо більші. Так, на Іграх Олімпіад 2008 р. взяло участь 7 європейських команд, що становило 58%, а на Іграх 2012 р. – 9 команд і відповідно

75%. Отримані результати опосередковано можуть свідчити про те, що європейські жіночі національні збірні команди з гандболу є провідними командами у світі (рис. 1).

Таблиця 1

Кількісне співвідношення команд-учасниць на чемпіонатах світу з гандболу у 2009, 2011, 2013 та 2015 рр.

Рік чемпіонату світу	Європа	Інші країни світу
	команди	
2009	11	13
2011	12	12
2013	12	12
2015	13	11

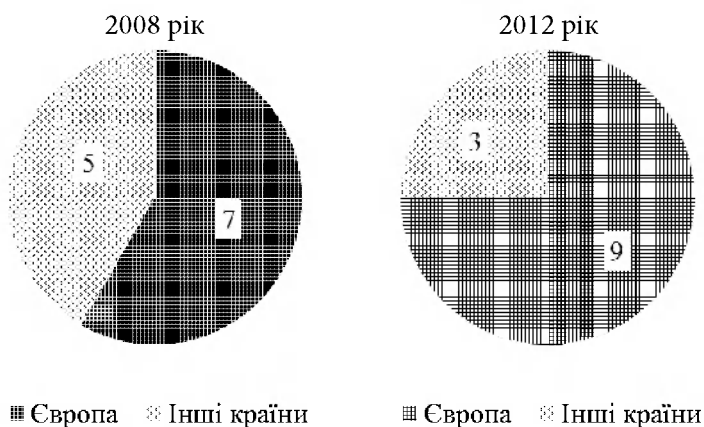

Рис. 1. Кількісне співвідношення команд-учасниць на Іграх Олімпіад у 2008 та 2012 рр.

Висновки:

1 Вищий рівень змагань передбачає складніші умови відбору для попадання у фінальну частину змагань, оскільки з підвищенням рангу зменшується кількість команд у фінальній частині.

2. Провідні позиції у світовому гандболі серед жіночих збірних команд займають національні збірні команди європейських країн. Кількісне представництво яких знаходиться у межах близько 50% на чемпіонатах світу, та більше ніж 58% на Іграх Олімпіад.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дорошенко Э. Ю. Общие принципы управления соревновательной деятельностью в командных спортивных играх / Э. Ю. Дорошенко // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : IV Междунар. электрон. науч. конф. – Харьков ; Белгород ; Красноярск, 2008. – С. 45–48.

2. Мельник В. Структура та ефективність командних атакуючих дій гандболістів різної спортивної кваліфікації / Валерій Мельник, Володимир Левків // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 1. – С. 199–203.

3. Мельник В. Структура та ефективність виконання паралельних групових взаємодій у нападі юними гандболістами / Валерій Мельник, Володимир Левків // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 1. – С. 183–188.

4. Мельник В. Структура та ефективність виконання схресних та комбінованих групових взаємодій у нападі юними гандболістами / Валерій Мельник, Володимир Левків, Олександр Ківерник // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. – Львів, 2012. – Вип. 16, т. 1. – С. 182–187.

5. Мельник В. Структура та зміст тактичних дій в нападі гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень / Валерій Мельник // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2015. – Вип. 19, т. 2. – С. 251–257.

6. Мельник В. Ефективність програми удосконалення атакуючих тактичних дій гандболістів на етапі підготовки до вищих досягнень / Валерій Мельник, Мар'ян Пітин // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2015. – № 1 (19). – С. 38–46.

7. Платонов В. Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте : учеб. для студентов вузов физ. воспитания и спорта / В. Н. Платонов. – Київ : Олимпийская литература, 1997. – 584 с.

8. Тищенко В. О. Модель управління підготовкою кваліфікованих гандболісток / В. О. Тищенко // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. – 2012. – № 1/12 (55). – С. 41–43.